

Efendimiz'i Sevmeye Zirve İnsan: Hz. Mus'ab bin Umeyr (r.a.)

Ashâb-ı Kirâm'ın ileri gelenlerinden, Mekke'nin zengin ailelerinden olup, yakışıklı ve güzel giyinen bir gençti. Anne ve babası onun üzerine titrerdi. Özellikle, Mekke'nin en zenginlerinden sayılan annesi, oğluna güzel elbiseler giydirdi ve güzel kokular sürerdi. Mekkeliler de onu hayranlıkla seyrederdiler. Bir defasında Hz. Peygamber de onun hakkında şöyle buyurmuştu: "Mekke'de Mus'ab b. Umeyr'den daha güzel giyinen, daha yakışıklı ve nimetler içinde yüzen başka bir genç görmedim."

Mus'ab, Mekke'de o günün şartlarına göre zenginlik ve ihtişam içinde yaşarken, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in insanları İslâm'a davet ettiğini öğrendi. Fazla vakit kaybetmeden Hz. Peygamber'e giderek iman edip müslüman oldu.

O sırada Mekkeliler, müslümanlara yoğun bir baskı uyguladığından, Hz. Mus'ab müslüman olduğunu ailesinden gizlemek zorunda kalmıştı. Ama o, Peygamberimizi gizlice ziyaret etmeyi de ihmal etmezdi. Ne var ki Osman b. Talha, Mus'ab'ın namaz kıldığını görüp durumu annesi ile akrabalarına bildirmişti. Bunun üzerine akrabaları yakalayıp hapsedtiler. Mekke'nin bu nazlı ve zengin genci için artık çile dolu zor günler başlamıştı.

Habeşistan'a hicret eden ilk kabileye katılınca kadar hapiste tutulan Hz. Mus'ab, hicret imkânı çıkınca, dinini daha rahat bir şekilde yaşayabilmek için Habeşistan'a hicret etti. Habeşistan dönüşünde Hz. Mus'ab'ın durumu tamamen değişmiş ve bu nazlı delikanlının yerini, kalbi İslam ve imanla dopdolu iradesi güçlü kuvvetli, metin bir genç almıştı. Annesi ondaki bu kararlılık ve metaneti görünce, üzerindeki baskısını biraz hafifletmek zorunda kaldı.

Bu sırada Birinci Akabe Beyatı olmuş ve Medinelilerden bir grup İslâm'ı kabullenmişti. Kendilerine İslâm'ı anlatmak ve diğerlerine de tebliğ yapmak için Resulullah'tan bir öğretici istediler. Hz. Peygamber de bu önemli görev için Hz. Mus'ab b. Umeyr'i görevlendirdi. Hz. Mus'ab onlara hem namaz kıldırarak, hem Kur'an öğretecek, hem de diğer insanlara İslâm'ı anlatacak ve yeni kimseleri İslâm'a davet edecekti. Yirmi beş yaşındadır Hz. Mus'ab peygamberi için Medine'yi hazırlamaya gittiğinde. Böylece Medine'ye ilk hicret eden sahabe Mus'ab b. Umeyr oluyordu. Medine'de ilk cuma namazını da Mus'ab b. Umeyr kıldırıldığı kaynaklarda ifade edilir.

Bir yıl sonra Mekke'ye, hac mevsiminde yanında yetmiş kişi ile gelen Mus'ab b. Umeyr, Hz. Peygamber (sav)'e İslâm'ın Medine'deki hızlı yayılışının müjdesini verirken şöyle demişti: "İslâm'ın girmediği ve konuşulmadığı ev kalmadı." Başta Hz. Peygamber olmak üzere bütün müslümanlar bu habere çok sevindiler. Oğlunun Mekke'ye döndüğünü haber alan annesi onu tekrar hapsedmek istedi. Ancak Mus'ab bütün bunlara karşı olgun bir müslüman tavrını takınarak imanında direndi ve annesini bundan vazgeçirdi. Onun annesini İslâm'a daveti bir sonuç vermediği gibi annesi de Mus'ab'ı yolundan döndürememişti. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in yanında iki ay kadar kalan Mus'ab b. Umeyr, Hicretten on iki gün önce Medine'ye vardı. Hz. Peygamber (s.a.v.) onu Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a.) ve Ebû Eyyûb el-Ensârî (r.a.) ile kardeş ilan etmişti.

Bedir savaşında muhacirlerin sancağı onun elindeydi. "Resûlullah'ın bayraktarı" olarak ün yapmıştı. Uhud savaşında da sancak yine onun elindeydi. Savaş esnasında müslümanların gerilediğini gören Mus'ab b. Umeyr, atını sağa sola doğru sürüyor ve yüksek sesle şu ayeti okuyordu: "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondandır birçok peygamberler gelip geçmiştir" (Ali İmrân, 3/144). Bu ayetin Uhud gününe kadar nazil olmadığı ve o gün giderildiği rivayeti, Hz. Mus'ab'ın Allah katındaki değerini ifade eder.

Uhud Gazvesinde İslâm ordusunun sancağını taşıyan Mus'ab b. Umeyr'in önce sağ kolu kesildi. Hemen sancağı sol eline alarak savaşa devam etti. Fakat ardından sol eli de kesildi. Bu defa vücuduyla

sancağa sımsıkı sarıldı ve yukarıdaki ayeti okumaya devam etti. Sonunda müşriklerin bir mızrak darbesiyle şehit oldu.

Hız. Mus'ab şehid olarak yerde yatarken, günün sonlarına doğru, Hız. Peygamber (sav) Mus'ab'ı elinde sancakla gördü ve "İleriye git ey Mus'ab!" diye emretti. Fakat o kişi geri dönerek "Ben Mus'ab değilim" deyince Hız. Peygamber onun Mus'ab kılığında savaşılan Allah'ın meleklerinden biri olduğunu anladı.

Uhud savaşında Ashâb-ı Kirâm'ın ileri gelenlerinden birçok kimse şehit oldu. Hız. Mus'ab b. Umeyr de şehitler arasındaydı. Hız. Peygamber (s.a.v.)'in ne kadar üzüntülü olduğu yüzünden okunuyordu. Mus'ab'ın mübarek na'sının başucunda oturarak, Uhud şehitleri hakkında nazil olduğu bildirilen şu ayeti okudu: "Mü'minlerden öyle er kişiler vardır ki, Allah'a verdikleri sözde sadakat ettiler. Kimi adağını ödedi şehid oldu. Kimi de (şehid olmayı) bekliyor. Onlar verdikleri sözü asla değıştirmediler" (el-Ahzab 33/23). Sonra Hız. Peygamber diğeri sahabilere, şehitlere yaklaşıp selam vermelerini söyledi ve verilen selamların şehidler tarafından alınacağını ifade etti.

Habbab (r.a.) şunları anlatıyor: "Biz Hız. Peygamberle birlikte Medine'ye yalnız Allah rızası için hicret ettik. Artık mükâfatını Allah'tan bekleriz. Arkadaşlarımız arasında bu nimetlerden tatmadan âhirete gidenler vardır ki Mus'ab b. Umeyr bunlardan biridir. O Uhud günü şehid olmuştu da kendisini saracak bir kefen dahi bulamamıştık. Yalnız şehidin bir kaftanını bulmuş ve bu aziz şehidi ona sarmaya çalışmıştık. Ancak başını örterken ayakları açılıyor, ayaklarını kapatırken de başı açığa çıkıyordu. Bu yoksulluk karşısında Hız. Peygamber bize şehidin başını örtmemizi ve ayaklarının üstüne de izhîr denilen kokulu ottan koymamızı emretti."